

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

Проректор

" 28 "

2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ДИТИНИ З ООЦ

Галузь знань _____ 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність _____ 012 Дошкільна освіта

Факультет _____ Педагогічний

Робоча програма «Психолого-педагогічний супровід дитини з ООП» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 012 Дошкільна освіта. «28» серпня 2019 р. – 18 с.

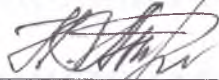
Розробники:

Чупахіна Світлана Василівна, кандидат педагогічних наук, доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти.

Протокол від «28» серпня 2019 р. № 1

Завідувач кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

(Лисенко Н.В.)

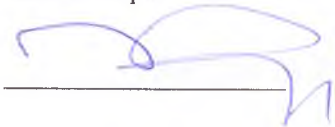
«28» серпня 2019 р.

Схвалено науково-методичною радою факультету.

Протокол від «28» серпня 2019 р. № 1

«28» серпня 2019 р.

Голова

(Кондур О.С.)

© Чупахіна, 2019 рік
© Світлана, 2019 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітнього рівня	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	<u>За вибором</u>	
Модулів – 2	Спеціальність: 012 Дошкільна освіта	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		4-й	4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____		Семестр	
(назва)		8-й	8-й
Загальна кількість годин - 90	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: 2 аудиторних – 30 самостійної роботи студента – 60		12год.	6год.
		Практичні, семінарські	
		18год.	8год.
		Лабораторні	
		__ год.	__ год.
		Самостійна робота	
		60год.	86год.
Індивідуальні завдання: _ - _ год.			
Вид контролю: <i>Екзамен</i>			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 1:2

для заочної форми навчання – 1:6

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування практичних умінь та навичок проводити комплексну підтримку дітей дошкільного віку з особливими освітніми потребами та здійснювати їх психолого-педагогічний супровід в умовах ЗДО.

Завдання вивчення дисципліни «Психолого-педагогічний супровід дітей з ООП»:

ознайомити здобувачів першого (бакалаврського) рівня спеціальності «Дошкільна освіта» із нормативних та теоретичних засад супроводу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному просторі ЗДО;

ознайомити з організаційними засадами утворення та функціонування інклюзивно-ресурсних центрів;

оволодіння знаннями і уміннями проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дітей дошкільного віку;

оволодіння вміння з надання корекційно-розвиткових послуг дітям з ООП в умовах ЗДО.

У результаті вивчення дисципліни здобувачі повинні:

Знати:

- міжнародні та національні стандарти прав людини з особливими освітніми потребами на освіту;
- категорії дітей з ООП, медичний і соціальний підходи до розуміння їх проблем;
- концептуальні засади застосування МКФ-ДП;
- статус, принципи і підхід у діяльності ІРЦ;
- статус фахівців ІРЦ, їх посадові обов'язки, етичні вимоги до їх діяльності;
- склад та завдання команди психолого-педагогічного супроводу дитини у закладі дошкільної освіти;
- принципи моделювання та укладання ІПР;
- форми командної підтримки фахівцями ІРЦ, види наставництва;
- форми співпраці ІРЦ з батьками дітей з ООП.

вміти:

- проводити комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини, укладати ІПР, заповнювати відповідну документацію;
- застосувати адаптацію освітніх програм розвитку та організацію розвиткового середовища закладу;
- здійснювати оцінку ігрової діяльності, сенсорного та мовленнєвого розвитку дитини;
- здійснювати оцінку фізичного розвитку дитини;
- здійснювати дослідження проблемної поведінки дитини;
- організовувати корекційно-розвиткову роботу;
- здійснювати психолого-педагогічний супровід дітей різних категорій з ООП у закладах дошкільної освіти;
- проводити кваліфіковану просвітницько-консультативну роботу серед педагогічних працівників і батьків;
- планувати освітній процес в закладах освіти з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей дітей різного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності;
- проєктувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів для реалізації завдань всебічного розвитку дітей;
- здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками;
- збирати та аналізувати дані про індивідуальний розвиток дитини;

З урахуванням Стандарту вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 01 – Освіта, спеціальність 012 – Дошкільна освіта.

У процесі вивчення дисципліни у **здобувачів вищої освіти**, формуються **компетентності**:

Загальні компетентності:

КЗ-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

КЗ-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

КЗ-9. Здійснення безпечної діяльності.

Спеціальні (фахові компетентності)

КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.

КС-2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).

КС-3. Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку.

КС-4. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку первинних уявлень про предметне, природне, соціальне довкілля, властивості і відношення предметів; розвитку самосвідомості («Я» дитини і його місце в довкіллі).

КС-10. Вміння складати Індивідуальну програму розвитку та необхідні для навчання дітей з особливими освітніми потребами документи, бути знайомими з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.

КС-15. Здатність до індивідуального і диференційованого розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.

КС-17. Здатність нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах праці.

КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.

КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

Досягають результатів навчання:

ПР-07 - Планувати освітній процес в закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності.

ПР-8 - Вміти складати індивідуальні програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами та необхідні для навчання документи; бути знайомим з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.

ПР-10 - Бути знайомим з програмою раннього втручання, розуміти можливості опори на нього в подальшій роботі з дітьми з особливими освітніми потребами.

ПР-16 - Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей.

ПР-17 - Здійснювати суб'єкт-суб'єкту взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.

ПР-19 - Збирати та аналізувати дані про індивідуальний розвиток дитини.

ПР-21 - Розробляти індивідуальні програми соціалізації й адаптації дітей раннього і дошкільного віку.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Теоретичні аспекти психолого-педагогічного супроводу дитини з ООП в умовах інклюзивного середовища ЗДО

Тема 1. Вивчення та супровід осіб з ООП в інклюзивному освітньому середовищі

Психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в закладах загальної освіти. Формування толерантного ставлення до дітей з особливими потребами в освітньому середовищі. Психолого-педагогічний супровід здобувачів з особливими освітніми потребами у закладах вищої освіти.

Тема 2. Концептуальна модель використання МКФ-ДП в професійній діяльності педагога.

Застосування МКФ-ДП. Масштабування кваліфікаторів для структур організму (МКФ-ДП). Значення МКФ-ДП для укладання ІПР дитини з ООП.

Тема 3. Статус та принципи діяльності ІРЦ.

Система управління діяльністю ІРЦ. Завдання ресурсного центру підтримки інклюзивної освіти в системі управління діяльністю ІРЦ. Порядок створення ІРЦ. Міжвідомча співпраця ІРЦ та ЗДО. Кадрове забезпечення, документація та оснащення кабінетів ІРЦ. Статус фахівців ІРЦ, їх посадові обов'язки. Етичні вимоги до педагогічних працівників ІРЦ. Документація ІРЦ. Оснащення кабінетів ІРЦ.

Модуль 2. Організація та психолого-педагогічний супровід різних категорій дітей з ООП в умовах ЗДО

Тема 4. . Психолого-педагогічна оцінка розвитку дітей дошкільного віку

Організація проведення психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини педагогом. Надання психолого-педагогічних і корекційно-розвиткових послуг різним категоріям дітей з ООП. Укладання висновку психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини з ООП. Оцінка ігрової діяльності, сенсорного, мовленнєвого та фізичного розвитку дитини.

Тема 5. Моделювання індивідуальної програми розвитку дошкільника з ООП

Індивідуальна програма розвитку дитини, її структура. Моделювання діяльності учасників команди супроводу у створенні ІПР. Адаптація освітніх програм та організація розвиткового середовища. Роль батьків у складанні та реалізації ІПР. Індивідуальна навчальна програма. Особливості реалізації ІПР, надання корекційно-розвиткових послуг.

Тема 6. Психолого-педагогічний супровід дітей з ООП у закладах дошкільної освіти.

Команда психолого-педагогічного супроводу дитини у ЗДО: склад, завдання. Форми командної підтримки фахівцями ІРЦ, види наставництва. Психолого-педагогічний супровід дітей з порушеннями зору. Психолого-педагогічний супровід дітей з порушеннями слуху. Психолого-педагогічний супровід дітей з порушеннями мовлення. Психолого-педагогічний супровід дітей з порушеннями опорно-рухового апарату. Психолого-педагогічний супровід дітей з порушеннями інтелектуального розвитку. Психолого-педагогічний супровід дітей з розладами аутистичного спектру. Психолого-педагогічний супровід дітей з затримкою психічного розвитку. Психолого-педагогічний супровід дітей зі складними порушеннями розвитку. Відповідальність батьків за виховання, навчання та розвиток дітей (законодавчий аспект).

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьог о	у тому числі					ус бог о	у тому числі				
		л	п	л а б	інд	с.р .		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Теоретичні аспекти психолого-педагогічного супроводу дитини з ООП в умовах інклюзивного середовища ЗДО												
Тема 1. Вивчення та супровід осіб з ООП в інклюзивному освітньому середовищі	14	2	2			10			1	1		14
Тема 2. Концептуальна модель використання МКФ-ДП в професійній діяльності педагога.	14	2	2			10			1	1		14
Тема 3. Статус та принципи діяльності ІРЦ.	14	2	2			10			1	1		14
Модуль 2. Організація та психолого-педагогічний супровід різних категорій дітей з ООП в умовах ЗДО												
Тема 4. Психолого-педагогічна оцінка розвитку дітей дошкільного віку	16	2	4			10			1	2		16
Тема 5. Моделювання індивідуальної програми	16	2	4			10		2	1	2		14

розвитку дошкільника з ООП											
Тема 6. Психолого-педагогічний супровід дітей з ООП у закладах дошкільної освіти.	16	2	4			10			1	1	14
<i>Усього годин</i>	90	12	18			60	90		6	8	86

5. Темы лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вивчення та супровід осіб з ООП в інклюзивному освітньому середовищі	2
2	Концептуальна модель використання МКФ-ДП в професійній діяльності педагога.	2
3	Статус та принципи діяльності ІРЦ.	2
4	Психолого-педагогічна оцінка розвитку дітей дошкільного віку	2
5	Моделювання індивідуальної програми розвитку дошкільника з ООП	2
6	Психолого-педагогічний супровід дітей з ООП у закладах дошкільної освіти.	2
		12

6. Темы практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вивчення та супровід осіб з ООП в інклюзивному освітньому середовищі	2
2	Концептуальна модель використання МКФ-ДП в професійній діяльності педагога.	2
3	Статус та принципи діяльності ІРЦ.	2
4	Психолого-педагогічна оцінка розвитку дітей дошкільного віку	4
5	Моделювання індивідуальної програми розвитку дошкільника з ООП	4

6	Психолого-педагогічний супровід дітей з ООП у закладах дошкільної освіти.	4
		18

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1	Забезпечення рівного доступу дітей до освіти	4
2	Концептуальна модель використання МКФ-ДП	6
3	Статус, принципи і підхід у діяльності ІРЦ	4
4	Кадрове забезпечення, документація та кабінетів ІРЦ	4
5	Організація проведення педагогічної оцінки розвитку дитини	6
6	Психолого-педагогічний супровід дітей з ООП вдома	4
7	Забезпечення рівного доступу дітей до освіти	4
8	Співпраця ІРЦ з батьками дітей з ООП.	4
9	Відповідальність батьків за виховання, навчання та розвиток дітей (законодавчий аспект).	4
10	Права батьків дитини з ООП в ІРЦ.	4
11	Правила зарахування дитини до закладів освіти.	4
12	Супровід дітей з порушеннями розвитку вдома.	6
13	Інформативна бесіда з батьками: сутність, переваги, план та звіт про проведення.	6
		60

8. Індивідуальні завдання

ІІР для дитини з ООП (порушення розвитку за вибором)

ІНДИВІДУАЛЬНА ПРОГРАМА РОЗВИТКУ

1. Період виконання _____
2. Загальні відомості про дитину:
 прізвище, ім'я, по батькові _____
 дата народження _____
 повне найменування загальноосвітнього навчального закладу, який відвідує дитина _____
 рік відвідування _____
3. Відомості про особливості розвитку дитини (особливі освітні потреби, стан здоров'я, фізичний і мовленнєвий розвиток, когнітивну, емоційно-вольову сферу, навчальну діяльність)

Порядковий номер	Дата	Короткий зміст	Джерело інформації
------------------	------	----------------	--------------------

4. Найвищий рівень знань і вмінь дитини

Потенційні можливості	Потреби
-----------------------	---------

5. Додаткові освітні та соціальні потреби дитини (додаткова підтримка асистента, супровід соціальним працівником, робота з вчителем-дефектологом, вчителем-логопедом тощо)

- Так (зазначити потреби)
 Ні

6. Психолого-педагогічна допомога, що надається під час корекційно-розвиткових занять

Найменування заняття	Фахівець, який проводить заняття	Місце проведення заняття	Дата проведення заняття	Періодичність
----------------------	----------------------------------	--------------------------	-------------------------	---------------

7. Характеристика дитини

Сфера розвитку	Стиль характеристика	Заплановані дії	Очікувані результати/уміння
Емоційно-вольова			
Фізична			
Когнітивна			
Мовленнєва			
Соціальна			

8. Навчальні предмети (у разі, коли потенційні можливості дитини не дають змоги засвоїти програму, що призводить до необхідності розроблення адаптованої або модифікованої програми)

Порядковий номер	Навчальний предмет	Програма	
		адаптована	модифікована

Звільнення від вивчення окремих навчальних предметів

- Так (зазначити предмет (предмети) Ні

9. Адаптація (необхідне підкреслити)

Пристосування середовища: доступність, інтенсивність освітлення, зменшення рівня шуму в групі, приміщення для усамітнення, інше _____

Психолого-педагогічна адаптація: збільшення часу на виконання завдань, чергування видів діяльності, виконання завдань за зразком, вид та частота релаксації, використання засобів концентрації уваги, інше _____

Адаптація навчального матеріалу: адаптація навчальних посібників, наочних матеріалів, картки-підказки, використання друкованих текстів з різним розміром шрифтів, інше _____

Необхідне спеціальне обладнання

- Так (зазначити обладнання)
 Ні

10. Індивідуальний навчальний план

Індивідуальний навчальний план та індивідуальна навчальна програма розробляються відповідно до особливостей інтелектуального розвитку дитини.

Індивідуальний навчальний план визначає перелік предметів та кількість годин для їх вивчення.

Освітня лінія

Цілі навчання	Зміст	Педагогічні технології, спрямовані на досягнення мети	Оцінювання знань, які засвоїв за рік/півріччя
---------------	-------	---	---

11. Джерела інформації в процесі розроблення індивідуальної програми розвитку:

- висновок ІРЦ
- попередня індивідуальна програма розвитку
- батьки/опікуни
- дитина
- інші

12. Члени групи з розроблення індивідуальної програми розвитку

Прізвище, ім'я, по батькові	Найменування посади	Підпис
-----------------------------	---------------------	--------

13. Узгодження індивідуальної програми розвитку з:

1) батьками/законними представниками:

прізвище, ім'я, по батькові батьків/законних представників

підпис _____ дата _____

14. План консультування батьків/законних представників у процесі розроблення/виконання індивідуальної програми розвитку

Дата	Мета	Відповідальні особи
------	------	---------------------

15. Моніторинг стану розвитку учня та його навчальних досягнень

Сфери розвитку/ навчальні предмети	Строк проведення моніторингу			
	протягом першого півріччя навчального року	після закінчення першого півріччя навчального року	протягом другого півріччя навчального року	після закінчення навчального року

_____
(найменування посади керівника
закладу освіти)

_____
(підпис)

_____
(ініціали, прізвище)

{Порядок доповнено додатком згідно з Постановою КМ № 588 від 09.08.2017}

9. Методи навчання

У процесі вивчення навчальної дисципліни у роботі доцільно використовувати такі методи:

- 1) *словесні*
- 2) *наочні*
- 3) *практичні*

За рівнем самостійної розумової діяльності у процесі оволодіння вміннями організовувати та взаємодіяти в процесі психолого-педагогічного супроводу дитини з ООП доцільно використовувати також вказані нижче методи:

- проблемний виклад – передбачає створення викладачем проблемної ситуації, допомогу здобувачам у виділенні та «прийнятті» проблемного завдання;

- частково-пошуковий метод включає здобувачів у пошук шляхів, прийомів і засобів розв’язання пізнавального завдання;

- дослідницький метод – спрямований на включення здобувачів у самостійне розв’язання пізнавального завдання з використанням необхідного обладнання.

Відповідно до вище означеного навчальна дисципліна передбачає такі методи:

- проблемні лекції
- практичні заняття
- укладання та презентації ІПР
- проєкти

10. Методи контролю

Педагогічний контроль здійснюється з дотриманням вимог об’єктивності, індивідуального підходу, систематичності і системності, всебічності та професійної спрямованості контролю.

1. Самостійна робота (упродовж 15-20 хвилин) – цей вид перевірки, контролює процес сприймання нового матеріалу, слугує оптимальним засобом закріплення.

2. Тестування – ефективних інструментів здійснення контролю знань, охоплює контролем великий обсяг матеріалу, зменшує порівняно з традиційним опитуванням затрати часу на 50 %, уможлиблює впровадження модульного навчання та системи рейтингового контролю, підвищує об’єктивність оцінювання знань;

3. Контрольні роботи, які проводяться наприкінці вивчення модуля. Тривалість таких робіт 1 академічна година; варіанти завдань складаються диференційовано.

Консультативні години – індивідуальні та групові консультації, які підвищують рівень знань здобувачів.

11. Програмові вимоги до навчальної дисципліни

«Психолого-педагогічний супровід дитини з ООП»

1. Психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в закладах загальної освіти.
2. Формування толерантного ставлення до дітей з особливими потребами в освітньому середовищі.
3. Психолого-педагогічний супровід здобувачів з особливими освітніми потребами у закладах вищої освіти.
4. Застосування МКФ-ДП.
5. Масштабування кваліфікаторів для структур організму (МКФ-ДП).
6. Значення МКФ-ДП для укладання ІПР дитини з ООП.
7. Система управління діяльністю ІРЦ. Завдання ресурсного центру підтримки інклюзивної освіти в системі управління діяльністю ІРЦ.
8. Порядок створення ІРЦ.
9. Міжвідомча співпраця ІРЦ та ЗДО.
10. Кадрове забезпечення, документація та оснащення кабінетів ІРЦ.
11. Статус фахівців ІРЦ, їх посадові обов'язки.
12. Етичні вимоги до педагогічних працівників ІРЦ.
13. Документація ІРЦ. Оснащення кабінетів ІРЦ.
14. Організація проведення психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини педагогом.
15. Надання психолого-педагогічних і корекційно-розвиткових послуг різним категоріям дітей з ООП.
16. Укладання висновку психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини з ООП.
17. Оцінка ігрової діяльності, сенсорного, мовленнєвого та фізичного розвитку дитини.
18. Індивідуальна програма розвитку дитини, її структура.
19. Моделювання діяльності учасників команди супроводу у створенні ІПР.
20. Адаптація освітніх програм та організація розвитку середовища.
21. Роль батьків у складанні та реалізації ІПР.
22. Індивідуальна навчальна програма.
23. Особливості реалізації ІПР, надання корекційно-розвиткових послуг.
24. Команда психолого-педагогічного супроводу дитини у ЗДО: склад, завдання.
25. Форми командної підтримки фахівцями ІРЦ, види наставництва.
26. Психолого-педагогічний супровід дітей з порушеннями зору.
27. Психолого-педагогічний супровід дітей з порушеннями слуху.
28. Психолого-педагогічний супровід дітей з порушеннями мовлення.

29. Психолого-педагогічний супровід дітей з порушеннями опорно-рухового апарату.

30. Психолого-педагогічний супровід дітей з порушеннями інтелектуального розвитку.

31. Психолого-педагогічний супровід дітей з розладами аутистичного спектру.

32. Психолого-педагогічний супровід дітей з затримкою психічного розвитку.

33. Психолого-педагогічний супровід дітей зі складними порушеннями розвитку.

34. Відповідальність батьків за виховання, навчання та розвиток дітей (законодавчий аспект).

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для екзамену

Поточне тестування та самостійна робота									ІПР, С/Р	Екзамен	Сума
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль № 2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9			
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	50	100

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Робоча навчальна програма дисципліни.
2. Силабус.
3. Завдання, які реалізується під час практик.
4. Навчальні-наочні посібники, технічні засоби навчання тощо.
5. Конспект лекцій з дисципліни.
6. Інструктивно-методичні матеріали до семінарських, практичних і лабораторних занять.
7. Індивідуальні завдання.
8. Контрольні завдання до семінарських, практичних і лабораторних занять.
9. Програмові вимоги до екзаменаційну, тести.
10. Методичні матеріали, що забезпечують самостійну роботу здобувачів.

14. Рекомендована література

1. Інклюзивний ресурсний центр: досвід проекту. Під заг. ред. Софій Н. З., К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 76 с.
2. Колупаєва А. А. Навчання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі: навчально-методичний посібник. Харків : Вид-во «Ранок», 2019. 304 с.
3. Корпанець Н.М. Моделювання індивідуальної програми розвитку дошкільника з ООП. К., 2018. 56 с.
4. Міжнародні документи зі сфери інклюзивної освіти. Методичні матеріали. Укладач: Софій Н. З. Проект «Інклюзивна освіта: крок за кроком», 2015. 18с.
5. Нагорна О.Б. Особливості корекційно-виховної роботи з дітьми з ООП: навчально-методичний посібник. м. Рівне, 2016. 141с.
6. Нечепорчук А. Новий освітній простір: безбар'єрність. Інформаційний посібник., Загальна редакція: Седоченко Алевтина. URL: www.dfrf/minregion.gov.ua
7. Організаційно-методичні засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів: навчально-методичний посібник. За заг. ред. М.А. Порошенко та ін. Київ : 2018. 252 с. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/inkluzyvnenavchannya/posibniki/Inclusive_study_Sep17.pdf
8. Порошенко М.А. Інклюзивна освіта: навчальний посібник. Київ: ТОВ «Агенство «Україна» , 2019. 300с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/inkluzyvne-navchannya/posibniki/inklyuziyavnz.pdf>
9. Психологічний супровід інклюзивної освіти : [метод. рек] / автор. кол. за заг. ред. А. Г. Обухівська. Київ : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2017. 92 с.
10. Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з аутизмом в освітньому просторі: навчально-наочний посіб. Укладач Скрипник Т., К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 56 с.

11. Чорнобой Е. Огляд ролі асистентів учителів у канадських школах. Досвід провінцій Манітоба, Нова Шотландія та Альберта : посіб. Київ : Паливода А. В., 2012. 32 с.

Інформаційні ресурси

Інтернет ресурс:

1. Деякі питання створення ресурсних центрів підтримки інклюзивної освіти та інклюзивно-ресурсних центрів : Постанова Кабінету Міністрів України від 22.08.2018 №617 URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/617-2018%D0%BF> (дата звернення: 14.09.2018).

3. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 URL : http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015 (дата звернення: 14.09.2018).

4. Комітет з прав осіб з особливими освітніми потребами ООН : Зауваження загального порядку №4 (2016). Поширення: Загальне. 2 вересня 2016 URL : http://www.soippo.edu.ua/images/_/Мобільна_сторінка/Інклюзивна_освіта/Нормативноправове_забезпечення/Конвенція_ООН_про_права_осіб_з_інвалідністю_2016.pdf (дата звернення: 14.09.2018).

5. Конвенція про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти від 14.12.1960 URL : http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_174 (дата звернення: 14.09.2018).

6. Про дошкільну освіту: Закон України від 11.07.2001 №2628-III URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14> (дата звернення: 14.09.2018).

7. Про затвердження Положення про інклюзивно-ресурсний центр: Постанова Кабінету Міністрів України від 12.07.2017 №545 URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/545-2017-%D0%BF> (дата звернення: 14.09.2018).

8. Про затвердження Примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України від 08.06.2018 №609. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/prozatverdzhennya-primirnogo-polozhennya-prokomandu-psihologopedagogichnogo-suprovodu-ditini-z>

osoblivimi-osvitnimi-potrebami-vzakladizagalnoyi-serednoyi-ta-doshkilnoyi-osviti
(дата звернення: 14.09.2018).

9. Про затвердження Типового переліку спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку дітей з особливими освітніми потребами, які навчаються в інклюзивних та спеціальних класах закладів загальної середньої освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.04.2018 №414 URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0582-18> (дата звернення: 14.09.2018).

10. Про охорону дитинства: Закон України від 26.04.2001 №2402-III URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14> (дата звернення: 14.09.2018).

11. Про затвердження перекладу Міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я та Міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я дітей і підлітків: Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 23.05.2018 №981 URL: <https://medprosvita.com.ua/nakaz-mozukrayini-vid-23-05-2018-981-pro-zatverdzhennya/> (дата звернення: 14.09.2018).

Примітки:

1. Робоча програма навчальної дисципліни є нормативним документом закладу вищої освіти і містить виклад конкретного змісту навчальної дисципліни, послідовність, організаційні форми її вивчення та їх обсяг, визначає форми та засоби поточного і підсумкового контролів.

2. Розробляється лектором. Робоча програма навчальної дисципліни розглядається на засіданні кафедри, у методичній комісії факультету, інституту, підписується завідувачем кафедри, головою методичної комісії і затверджується проректором з науково-педагогічної роботи.